

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נב

עין משפט נר מצוה

כיישור לא עשינו. מלחכה כיום טוב שני האיל ויבא ט' חסר
לא חשקה לעיניהם את המנהג: **דעידעא מינה.** החמירה ממנה:
עבדי ליה. עשירו לו: **מימנו אנדא דבר כי רב.** תלמיד סברה
היו נמנין להלקיחו ולא למדוהו משום דשמחא תמורה ותושקין לכתב
המורה: **וליה ליה לרי' יהודה פי'.**

ביישור לא עבידנא מפני שינוי המחלוקת
במדבר מאי: א"ל הכי אמר רב אמי: **ביישור**
אמר במדבר מותר, רב נתן בר אסיא אול
מבי רב לפובכריחא. ביים שני של עצרת
שמחיה רב יוסף, א"ל אביי ולגנדיה מר גנדי:
א"ל עדיפא עבדי ליה *דבמעבדא *מימנו
אנדיא דבר כי רב ולא מימנו אשמחא א"ל
גנדיא רב יוסף, א"ל אביי נשמחיה מר דרב
ושמואל דאמרי תרויהוה ימנדין על שני ימים
טובים של גליות: א"ל ד"ה אמיניש דעלמא
הבא צורבא מדרבנן הוא דבבא ליה עבדי
דבמעבדא מימנו אנדא דבר כי רב ולא
מימנו אשמחא: כיוצא בו המוליך פירות
שבועות וכו': ולית ליה לר' יהודה הא דתנן

ביישור לא עבידין. אפילו זבינעא וחפילו דעמו לחזור דלא
חפשי למלחכה זבינעא כמו שאר דברים:
***ממקום** שכלו למקום שלא כלו חייב לבטל. סימנה לר"י והלא
אכור לשטות מפני המחלוקת אפילו לקולא כדלמך לעיל
אין צוה מפני שינוי המחלוקת דממך
אמרי כמה בטלני איכא בשוקא הא
אי לאו האי טעמא הוא אכור לשטות
מפני המחלוקת ומיהו יש לומר אי
מדאורייתא חייב לבטל משום מחלוקת
לא יטעור על דברי תורה ועוד אורי'
דלא שייך מחלוקת אלא בדבר שחלי
בגוף האדם אבל בפירות לא שייך
מחלוקת דאמרינן ממקום שכלו ביה:
א"ר אמר לעולם דקדמי. לדבריו
אין חסר כלום מן המשנה
דרבי יהודה לחיובא דמתניתין קאי:

הכובש שלשה כבשים. כגון
לפת ובלל וקפלוט שאין
ביעורן שזה רבי אליעזר אומר אולין
על הראשון שטעמו אכור כולם ולא
חשיב כמבוער אך לרבי יהושע סימנה

אמר רבנן בני הא
מילא כמבוער ארץ
ישראל נתנון עליו
דומרי מקום שיצא משם
או לא אמר ליה רבי
אמר ר' אמי ביבשא
אמר במדבר מותר: ואלא
נתן אמאי משום דאמאי
מבי רב לפובכריחא
ביום טוב שני דעצרת
ואמר ליה אביי ולגנדיה
מאמר ליה רב יוסף:
דעדיפא מינה עבדי ביה
לומר השמחא חסרה
מן המלקת דבמעבדא
מימנו אנדא דבר כי
רב פי' חקקנין אצל
הרב ואין מלקין עד
שיבטיחו בחבתי ולא
מימנו אשמחא למה
שלא חזרה שמתא אלא
על דבר חסור וכדבר
חסור אין מלקין כבוד
לרב אלא שמתא אותו
מיד לפיכך השמחא
דעדיפא דיהא מן המלקת:
איכא דאמרי גנדיה פי'
ואמר דבבא ליה עבדי
ליה דבי המלקת קלא
היא מן השמחא דרמי'
באלו סגלחין בהאי
ענינא דבר כי רב
אשמחא דבר כי רב
מאי שמתא אמר רב
שם מיתה ושמתא אמר
(שמתא) (שמתא) דאמ.
אמר רב יוסף שרי שמתא
אנדיה דכלבא והיא דירה
עבדא דבריהם ברחוק וכן
כיוצא בו המוליך
פירות שבועות כו'
ואקשינן ולית ליה לר'
יהודה נתנון עליו
דומרי מקום וכו' ואמר
רב שישא לעולם את ליה
ומתא אחריתי קאמר
בסמני' דלא איתמורא
בהדיא דמתא שדורה
שהמוליך ממקום שכלו
למקום שלא כלו ומסקמ
שלא כלו למקום שכלו
הצריך עוד לפרש
המוליך פירות שבועות
ממקום שלא כלו למקום
שלא כלו ושפט שכלו
מאתו מקום שהביאם
ואתא לאקפה דרבי
יהודה לקלא גזירה
ואם כ' נא למתני'
ואוקימנא רבי יהודה
לחוסרא חייב לבטל
ותי' לקלא אינו חייב
לבטל והבין פירושו תי'
סבר כיון דאייחניהו

ממקום שלא כלו למקום שלא כלו ושפט שכלו
שכלו במקומו חייב לבטל, ויגדה אומר
צא והבא לך אף אתה מתיבא דאייחניהו
ותא לא כלו לתו למימרא דר' יהודה לקולא
קאמר והאמר ר"א לא אמר רבי יהודה אלא
לחומר: אלא איפוך אינו חייב לבטל רבי
יהודה אומר צא והבא לך אף אתה מתיבא
דאייחניהו והא כלו לתו אבי' אמר לעולם
ברקתני והיקאו ממקום שלא כלו למקום
שכלו והחזירן למקומו ועדיין לא כלו אינו
חייב לבטל רבי יהודה אומר צא והבא לך
אף אתה מתיבא דאייחניהו והא כלו לתו
מתקיף לה רב אשי: לרבי יהודה, אמו אנבא
דחמרא קלמיניה? אלא אמר רב אשי
בפלוגתא דהני תנאי דתנן הכובש שלשה
בבשין בחבית אחת ר"א אומר אוכלין על
הראשון ר' יהושע אומר אף על האחרון ר"ג
אומר יכל שכלה מינו מן השרה בער מינו
מן התבית והלכה כדבריו: **כיוצא אמר**
בפלוגתא דהני תנאי דתנן אוכלין בחמורין
עד שיכלה האחרון שבצוער, רשב"ג אומר
אוכלין

ואחרון שנין אחרון כבכות והכי אמרינן בירושלמי מה טעם דרבי
אליעזר הראשון טעם כבכות הראשון אכור הכל אכל האחרון אינו טעם
אכור שכתב הראשון אכור הכל אכל האחרון אינו טעם
כבכות הראשון ואם כלה מין האחרון מן השדה אינו אכור אולם שכתב
קודם וטעם דרבי יהושע אחרון טעם כבכות ר"א אף האחרון
כדלמך הכל אף על האחרון וקסבר ר' יהושע דמיד שכלה אחד
מהמינים האחרון או הראשון או האמצעי כוונן אכורין דנותן
טעם זה צוה רבי יהודה דמתניתין לחומרא כותיה ורבן גמליאל
סבר כדפרישית דגוף שכלה אכור והטעם הוי כמבוער:
עד

דמיקל והכי משתמטא למילתיה ממקום שלא כלו למקום שכלו כולן
אף על האחרון ר' יהודה אומר לא והבא לך אף אתה מותר: הנין מן
השדה והכי לא תמלא בשדה ואכור: **כיוצא אמר** אכורין
לקמן שלש ארצות לביעור שאין בני יהודה אוכלין משכלו בכל ארץ יהודה וטעם
עד שיכלה מקום אחרון שכלל ארץ יהודה לפי שמה כשאינה מולאת כן
הולכת למקום אחר והיא מתפרנסת שם ורמנא תלה בה כדלקמן:
אוכלין

דמשמע שיכול לומר לו כן מקום שלא
כלו לכן מקום שכלו לא והבא לך אף
אתה ממקום שהבאתי ותמלא שלא
כלו שם לחיה, ואטל מלחון שחבתי,
(ג) ולית ליה לר' יהודה נתנון עליו
דומרי מקום וכו' ואמר
רב שישא לעולם את ליה
ומתא אחריתי קאמר
בסמני' דלא איתמורא
בהדיא דמתא שדורה
שהמוליך ממקום שכלו
למקום שלא כלו ומסקמ
שלא כלו למקום שכלו
הצריך עוד לפרש
המוליך פירות שבועות
ממקום שלא כלו למקום
שלא כלו ושפט שכלו
מאתו מקום שהביאם
ואתא לאקפה דרבי
יהודה לקלא גזירה
ואם כ' נא למתני'
ואוקימנא רבי יהודה
לחוסרא חייב לבטל
ותי' לקלא אינו חייב
לבטל והבין פירושו תי'
סבר כיון דאייחניהו

תנא קמא: **ושפט שכלו במקומו חייב**
לבטל. ואש"ג דאין כן חומרי מקום
שיכלו משם שכתבתי שכל עדיין לא היו
נוהגין בהן חומרה: **ר' יהודה אומר**
לא. יכול זה לומר לבני מקומו שיכלו
משם חייב משנה ממנהכיה הא
הולכתים למקום שלא כלו ולא והבא
לך משם ויכול למלא הכרה: **לומר**
אמר רבי יהודה. הכי היה גמיר
לה ר"א מרביה דרבי יהודה אמר
לחומר: **א"ל אש"ג.** חוספת זו
שהוספת על המשנה ואימא חו ממקום
שלא כלו למקום שלא כלו ושפט שכלו
במקומו אינו חייב לבטל דאין כן
משום חומרי מקום שיכלו משם
שכשהולכים עדיין לא נאכדור, יהודה
אומר יש כן ויזולו מקומו דלמרי ליה
בני מקומו הראשון לא והבא לך
מתיבא דאייחניהו ממקום שהבאתם
ותמלא שכבר כלו: **לעולם דקדמי.**
דלא חייבי דמתניתין במתיבא ממקומו
למקום שהיה לו אלא למקום שאין שיה
לו: **וכפי קאמר.** מתניתין שכלו למקום
שלא כלו או ממקום שלא כלו למקום

שכלו חייב לבטל, החזירן למקומו ועדיין לא כלו אינו חייב לבטל רבי
יהודה מתמיר דלמרינן ליה לא והבא לך אף אתה מתיבא דאייחניהו
בשפתא והא כלו לה: **בבא דחמרא קלמיניהו.** בבא של חמור שהביטין
למך אותו מקום החמור קלטן בחומרי אותו מקום שלא יוכל
להחזיר עוד הא לא גזלו שם ואש"ג אולין שם: **הכובש שלשה**
כבשים. שלשה מיני ירק כבשים אחת של חומץ או של ליר כדי
להתקיים: **אוכלין.** משלשן: **על הראשון.** על סמך הראשון הממחר
לפחות כלה לחיה מן השדה דמשעה שיכלה אחד מן השדה
שלתן אכורין דכבשייהו משוי להו כחד: **א"ל על האחרון.** על
סמך מין הגלה אחרון ותוכל משלשן: **ועש"פ שמין השנים כלה לחיה**
כבר ותנא דמתני' ור' יהודה כהא פליגי: **תנא קמא** סבר לה **כבשי**
חייב לבטל **א"ל** כלו מקלחין אולין אף מינו ככלה כר' יהושע ולולכין
השדה והכי לא תמלא בשדה ואכור: **כיוצא אמר** אכורין
לקמן שלש ארצות לביעור שאין בני יהודה אוכלין משכלו בכל ארץ יהודה וטעם
עד שיכלה מקום אחרון שכלל ארץ יהודה לפי שמה כשאינה מולאת כן
הולכת למקום אחר והיא מתפרנסת שם ורמנא תלה בה כדלקמן:
אוכלין

מ"ק י"י
[פי' מתקנין
כ"ל כ"כ
ואין מתנין
עד שיבטיחו
כשכלו ולא
מימנו אשמחא
אלא על דבר
חמור וכדבר
חמור אין
מולקין כבוד
לרב. לפיכך
השמחא מדיחא
מן המלקת
מתוך]

הנהגות
הבירה
(ה) גמרא
דעדיפא עבדי
לוי: (ג) ושי
דיה ולית ליה
לר' יהודה וכו'
מחזיקן שחבתי
אזון פירות
שגן שגן לך:
(ג) ר"ה סבי
גרסינן וה"ה
מילתא דרבי
רבי יהודה
ה"ה:

שניית פ"ט
משנה ה'

מ"א/מ"ב
מ"ג/מ"ד
מ"ה/מ"ו
מ"ז/מ"ח
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד

מ"א/מ"ב
מ"ג/מ"ד
מ"ה/מ"ו
מ"ז/מ"ח
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד

מ"א/מ"ב
מ"ג/מ"ד
מ"ה/מ"ו
מ"ז/מ"ח
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד
מ"ט/מ"י
מ"יא/מ"יב
מ"יג/מ"יד